

NVO JURISTA PADOMS

SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA. Ministrijas.

Visbiežāk likumprojektus, Ministru kabineta noteikumus un attīstības plānošanas dokumentus sagatavo ministrijās, to padotības esošajās iestādēs, vai citās valsts pārvaldes iestādēs. Un pilsoniskajai sabiedrībai ir svarīgi iesaistīties dokumentu projektu izstrādē jau sākotnējā stadijā, līdzdarbojoties darba grupās, padomēs, konsultatīvās struktūrās, piedaloties sabiedriskajās apspriedēs, sniedzot atzinumus un priekšlikumus.

Ministru kabineta noteikumi Nr.171 “Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā” nosaka, ka publiskās pārvaldes mājas lapās jāizstrādā sadaļa “Sabiedrības līdzdalība” (11.punkta četrpadsmitā daļa), kurā savukārt jāiekļauj:

- ✓ informāciju par iestādes sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām;
- ✓ informāciju par būtiskākajām iestādes starpinstitūciju darba grupām un konsultatīvajām padomēm;
- ✓ informāciju par izstrādes un saskaņošanas procesā esošajiem attīstības plānošanas dokumentu un tiesību aktu projektiem, par kuriem tiek gaidīta sabiedrības līdzdalība;
- ✓ informāciju par plānotajām un notikušajām sabiedriskajām apspriedēm un publiskajām apspriešanām.

Tādēļ nevalstiskajām organizācijām ir regulāri jāseko līdzi informācijai, kas tiek ievietota šajā sadaļā, lai nepalaistu garām iespēju līdzdarboties, kā arī uzzinātu, kā un kādā periodā var līdzdarboties.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 48.pants nosaka sabiedrības līdzdalības veidus, tai skaitā publiskās pārvaldes nepieciešamību iesaistīt nevalstiskās organizācijas darba grupās, konsultatīvajās padomēs vai lūdzot sniegt atzinumus, kā arī sabiedrībai svarīgos jautājumos ir pienākums rīkot publisku apspriešanu.

Līdzdalība darba grupās un konsultatīvajās padomēs

Ministru kabineta noteikumi Nr.970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” nostiprināta sabiedrības līdzdalība attīstības plānošanā, piedaloties starpinstitūciju darba grupās un konsultatīvajās padomēs, sabiedriskajā apspriedē, iesaistoties publiskajā apspriešanā, diskusiju grupās, forumos un citās līdzdalības aktivitātēs, kā arī rakstiski sniedzot viedokli par attīstības plānošanas dokumentu tā izstrādes stadijā un sagatavojot atzinumu attīstības plānošanas dokumentam pirms lēmuma pieņemšanas lēmēj institūcijas (7.punkts).

Svarīgi, ka lai gan Valsts pārvaldes iekārtas likuma 48.pants nosaka, ka par sabiedrības pārstāvju iesaistīšanu iestādes darbībā un tās veidu lemj iestādes vadītājs, Ministru kabineta noteikumu Nr.970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” 8.punkts **sabiedrības pārstāvjus izvēlas ar atklātas procedūras palīdzību**, publicējot informāciju par darba grupas vai konsultatīvās padomes izveidi un iespējām tajā pieteikties institūcijas mājaslapā sadaļā “Sabiedrības līdzdalība”, kā arī, ja iespējams, izplatot to citos sabiedrībai pieejamos veidos.

Tāpat šo noteikumu 8.punkts nosaka, ka publiskās pārvaldes iestādei jānodrošina, ka tiek uzklausi arī tie sabiedrības pārstāvji, kuri izrādījuši interesi līdzdarboties darba grupā vai konsultatīvajā padomē, taču tās sastāvā nav iekļauti. Līdz ar to – pat, ja **nevalstiskās organizācijas pārstāvis nav darba grupas vai konsultatīvās padomes loceklis, iestādei ir pienākums uzklausi citu interesentu viedokļus.**

Lai uzlabotu nevalstisko organizāciju līdzdalību konsultatīvajās padomēs, Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome 2017. gada 30. augusta sēdē apstiprināja Kultūras ministrijas un biedrības “Latvijas Pilsoniskā alianse” izstrādātās **vadlīnijas konsultatīvo padomju darbībai**. Vadlīnijas var apskatīt [šeit](#).

Līdzdalība sabiedriskajās un publiskajās apspriedēs

Sabiedriskā apspriede

Ministru kabineta noteikumu Nr.970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” 9.punkts nosaka, ka publiskās pārvaldes iestādēm, organizējot sabiedrisko apspriedi, nodrošina, ka visa ar sanāksmi saistītā informācija ir pieejama institūcijas mājaslapā ne mazāk kā 14 dienas pirms sabiedriskās apspriedes. Ja nepieciešams, informāciju var izplatīt citos sabiedrībai pieejamos veidos. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.171 “Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā”, šādai informācijai būtu jābūt ievietotai mājaslapas sadaļā “Sabiedrības līdzdalība”, arī sanāksmes kopsavilkums un dalībnieku saraksts ne vēlāk kā 14 dienas pēc sanāksmes jāievieto šajā sadaļā.

Ja attīstības plānošanas dokumenta projektu virza apstiprināšanai Ministru kabinetā, sabiedrības pārstāvju izteiktos iebildumus iekļauj izziņā par atzinumos izteiktajiem iebildumiem. Izziņu publicē institūcijas mājaslapā sadaļā “Sabiedrības līdzdalība”, vienlaikus nosūtot precizētos dokumentus saskaņošanas dalībniekiem.

Publiskā apspriede

Ministru kabineta noteikumu Nr.970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” 10.punkts nosaka, ka publiskās pārvaldes iestādēm, organizējot publisko apspriedi, tāpat kā ar sabiedriskajām apspriedēm, nodrošina apspriežamo dokumentu publisku pieejamību mājaslapā visu publiskās apspriešanas laiku. Ja nepieciešams, informāciju var izplatīt citos sabiedrībai pieejamos veidos.

Publiskās apspriešanas laiks nedrīkst būt īsāks par 30 dienām, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi. Tāpat ne vēlāk kā 30 dienas pēc publiskās apspriešanas beigām tās kopsavilkumu un dalībnieku sarakstu ievieto institūcijas mājaslapā sadaļā “Sabiedrības līdzdalība”, kā arī, ja iespējams, izplata citos sabiedrībai pieejamos veidos.

Ja attīstības plānošanas dokumenta projektu virza apstiprināšanai Ministru kabinetā, sabiedrības pārstāvju izteiktos iebildumus iekļauj izziņā par atzinumos izteiktajiem iebildumiem. Izziņu publicē institūcijas mājaslapā sadaļā “Sabiedrības līdzdalība”, vienlaikus nosūtot precizētos dokumentus saskaņošanas dalībniekiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” 16.punktu, arī par atsevišķām sabiedrības iesaistīšanas iniciatīvām (diskusijām, sabiedriskajām apspriedēm un citām sabiedrības iesaistīšanas aktivitātēm), kuras nav iepriekš plānotas un norādītas paziņojumā, publiskās pārvaldes iestādēm informāciju par tām jāpublicē savā mājaslapā sadaļā “Sabiedrības līdzdalība” ne mazāk kā septiņas dienas pirms iniciatīvas norises sākuma un izplata paziņojumā noteiktajā kārtībā, kā arī, ja nepieciešams, citos sabiedrībai pieejamos veidos.

Informāciju sagatavoja:
Biedrība „Latvijas Pilsoniskā alianse”
Rīga, 2018

*Projekts tiek līdzfinansēts Rīgas domes Izglītības,
kultūras un sporta departamenta Sabiedrības
integrācijas programmas ietvaros.*

